

Lezen: Genesis 32:23-33 en Lucas 8:42b-48

Slide **Geloven is basis/houvast**

Lieve mensen,

Er waren heel wat mensen die één van deze of zelfs beide omschrijvingen gaven. Blijkbaar een belangrijke factor, een belangrijke beleving bij geloven. Het is je basis, je houvast.

Het is mooi als je dat zo ervaart. Tegelijk heb ik me wel afgevraagd: hoe werkt dat dan? Hoe is geloven een basis, een houvast. Dat is toch als je een basis nodig hebt. Als je houvast zoekt. Heel vaak lijkt je dat niet nodig te hebben. En dan is het een mooie belijdenis met de mond. Maar hoe diep zit je houvast dan echt?

Slide Wanneer nodig?

In het dagelijkse leven vind je daar best wel voorbeelden van. Van houvast nodig hebben. Je hebt in het Kralingse Bos een klimpark. Anders heb je er misschien wel eens eentje in het buitenland bezocht. Op vakantie. Wat belangrijk is, is dat je je eerst goed leert zekeren. Dat je altijd met een extra zekering het parcours aflegt. Als je tussen de toppen van de bomen over kabels loopt. Of een moeilijke hindernis neemt. En je glijdt onverhoopt uit. Dat je dan niet te pletter valt. Je houdt houvast.

En dat is nog belangrijker, naarmate je tochten gevaarlijker worden. Als je bergbeklimmer bent, dan moet je altijd zorgen voor goede houvast. Veel grip en extra zekering.

Bij basis is dat hetzelfde. Als je soms dagenlang in een gammel bootje op de Middellandse zee gedobberd hebt. Je wordt uiteindelijk opgepikt door een groter schip. En dan aan land gebracht in Italië. Je ziet de bootvluchtelingen blij zijn als ze weer vaste grond onder de voeten hebben. Sommigen kussen zelfs de Europese bodem. Zo blij en opgelucht zijn ze. Ze hebben vaak veel meegemaakt. Mensen om hen heen zien verdrinken en sterven. Ze verlangden zo naar stevige grond. Een basis om op verder te leven. Als je die dan bereikt, dan sta je even stevig. Ook al is de toekomst nog steeds onzeker en je hoop op blijven klein. Toch geeft een basis onder je voeten een veilig gevoel.

Je hebt een basis, je hebt houvast dus nodig als het er om spant. In het programma 'Adieu God?' van Thijs van de Brink verwoordde onze minister voor buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking het als volgt:

Slide <https://www.youtube.com/watch?v=IY2VfPF1z3E>

Waarom leg je de eed af? Waarom roep je God als basis, als houvast er bij? Nou, precies voor die momenten dat het spannend wordt. Voor die eigenschappen die jou in de weg kunnen zitten. Dan heb je God nodig als houvast. Als basis om op terug te vallen. Zodat, zoals zij het zegt, je voor jezelf behoed wordt. Voor je eigen domheid. In momenten van twijfel, angst of menselijke zwakte. Dan heb je wat aan de eed 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig'.

Hoe dat werkt, dat lees je ook in de Bijbel.

Slide Transitie momenten

Als pastor spreek je vaak mensen op de *key-moments* van hun leven. De sleutelmomenten. Bij geboorte. Huwelijk. Rondom sterven. In crisissituaties. Het woord 'crisis' komt uit het Grieks. Wij duiden dat woord vaak negatief, maar het kan ook positief zijn: een moment van de waarheid. Dat het er op aan komt. En juist dán komen ook de grote vragen.

Als je ernstig ziek wordt. Als je iemand verliest. Als je huwelijk stukloopt. Als je burn-out raakt. Maar ook de andere kant dus: als je slaagt voor je examen. Als je een nieuw huis betreft. Als je een kind krijgt of trouwt. Beslissen voor een nieuwe baan. Transitie momenten. Dan heb je houvast nodig.

Slide - Jakob

Jakob die zocht altijd houvast. Op transitie momenten. Dat was al bij zijn eigen geboorte. Hij hield de voet van zijn tweelingbroer Esau vast. Hij kreeg de naam Jakob. Hielenlichter. Hij komt al houvast zoekend ter wereld.

En zo gaat dat door. Zijn levensloop is er eentje van houvast zoeken. Hij wil zekerheid. God had beloofd dat hij de belangrijkste van de broers zou zijn. Maar hij kiest er niet voor om dat aan God over te laten. Om zijn houvast te vinden in de beloften van de Heer. Nee, hij zorgt er zelf voor. En vaak lukt dat ook. Ook bij ons. Zoals ik net al zei: op crisismomenten, dan komt het er op aan. Maar heel vaak is er geen crisis. Dan vind je houvast in je eigen kracht. Of slimheid. Of spaarzaamheid. Da's vaak veel voor de hand liggender.

Jakob koopt het eerstgeboorterecht. Voor de zekerheid. Ruilt het voor een bord linzensoep. Hij verzint samen met zijn moeder een list als Isaäk op hoge leeftijd tóch Esau de belangrijkste zegen wil geven. Hij manipuleert later bij Laban het voedsel van de kudde. Zodat hij steeds het beste deel van de dieren ontvangt. Hij liegt en bedriegt als hij uiteindelijk weer weggaat bij zijn schoonvader. Hij manipuleert, zei ik net al. Dat betekent letterlijk: dingen naar je hand zetten. Houvast, met je handen jouw toekomst bouwen.

En dan, op een volgend transitie moment, wil God het hem leren. Hij gaat opnieuw het aan hem beloofde land binnen. Komt thuis als het ware. De reis eindigt bij de begrafenis van zijn vader. En vlak daarvoor verliest hij ook nog eens zijn vrouw Rachel. Dus écht een moment van groot belang. Hij wil zijn thuisland weer in, maar is bang voor Esau. En op dát moment moet hij leren waar hij zijn houvast kan vinden.

Er vindt een worsteling plaats. In het donker heeft Jakob geen idee wie hem aanvalt. Hij vecht voor zijn leven. Het is echt er op of er onder. Jakob geeft zich niet zomaar gewonnen. Ik vind dat herkenbaar. Voor je echt alleen God nodig hebt. En al je eigen kracht. Je zelfredzaamheid. Alles waar je op vertrouwt. Voordat je dat loslaat. Ons leven is vaak een gevecht met God. En dat gevecht loopt er op uit: waar vind je je houvast?

Jakob wordt mank geslagen. Ineens geen vitale vent meer die op zijn eigen kracht kan vertrouwen. Hij kan de man niet meer achterna als die weg wil gaan. Maar Jakob klampt zich vast. Letterlijk vindt hij zijn houvast door God vast te grijpen. En hij geeft toe: u bent mijn redding. U bent mijn houvast. Alleen met uw zegen kan ik de volgende fase van mijn leven aan. Juist als hij zijn zwakheid toegeeft.

Juist dan noemt de Heer hem overwinnaar. Israël gaat hij heten. Je hebt gevochten en gewonnen. Juist door zelf je zwakheid te erkennen. En te zeggen: mijn houvast ligt in U alleen.

Slide - Bloedvloeiende vrouw

Als Jezus onderweg is om een dode op te wekken. Namelijk de dochter van Jairus. Als hij daarnaar onderweg is raakt een andere dode hem aan. Want zo zou je het wel kunnen zeggen. Deze vrouw is al 12 jaar geïsoleerd. Volgens de Joodse wetten is ze doorlopend onrein. Onaanraakbaar. Mag met niemand contact hebben. Nou ja, zo eenzaam. Da's geen leven.

Ze heeft van alles geprobeerd. Om weer een leven te krijgen. Al haar geld, zo staat er, is opgegaan aan dokters. Ze heeft ongetwijfeld allerlei alternatieven uitgezocht. Misschien wel reizen gemaakt naar andere plaatsen om daar artsen te bezoeken. Steeds weer hoop. Maar al haar hoop is de bodem in geslagen.

Wat een crisismoment. Waar kun je dan nog heen? Nou, naar Jezus. Maar ja, hij is een rabbi. Zij, met haar ziekte, mag niet dichtbij komen. Ze maakt anderen onrein door haar aanwezigheid. En toch trekt ze de stoute schoenen aan. Grijpt Jezus in het voorbijgaan heel even bij zijn mantel. Met de moed der wanhoop klampt ze zich vast aan een laatste strohalm.

Zo gaat dat soms. Iemand zei eens: 'God brengt je aan het eind van je eigen inbreng'. Een heftige zin. Als je dat ervaart. Dat al je houvast wegraakt. Dat de bodem onder je voeten vandaan zinkt. Waar vind je dan nog stevigheid? Jezus zegt: kom maar bij mij. Ik red je. Ik hou jou vast. Ik ben een basis waar je niet door heen zakt. Al valt alles om je heen weg. Al zijn al je zekerheden uit zicht geraakt. Ik ben betrouwbaar. Ik laat je nooit los.

Kijk, op dat soort momenten. Crisismomenten. Dan heb je een basis nodig waar je niet door heen zakt. Dan heb je houvast nodig voor je te pletter valt. Maar ...

Slide Wanneer maak jij dat mee?

Zo vaak maken we dat niet mee. Zeker bij een negatieve crisis zeg ik: gelukkig maar. En toch werd er door veel mensen gezegd: geloven is houvast, is basis. Maar hoe weet je dat? Hoe ervaar je dat? Als het geen crisis is? Ik vind dat moeilijk! Ik kan wel zéppen dat geloven houvast is. Maar als het er op aan komt?

Nou, dan wil ik toch nog even terug naar minister Kaag. Zij zei: 'ik merk dat, in momenten van twijfel en zwakte of angst, dat je dan terugvalt op wat je geleerd hebt of wat je aangeleerd is'. En dat is het. Geloven, dat is internaliseren van de beloften van God. Dat je je Gods woorden toeëigent. Je eigen maakt. In je hart. Je hoofd. Je mond. Het resoneren van Gods Geest, zodat je in crisismomenten ook daar je houvast vindt. Want God is betrouwbaar. Jezus is ontzettend standvastig. Hij laat niet los. Juist op momenten dat het er toe doet is hij de rots. Waar je je pinnen vast in kan rammen. Zodat je life-line niet losschiet.

Houvast vinden in Jezus, in het woord van God, dat heeft er mee te maken dat je andere houvast loslaat. En je alleen maar vastklemt aan wat God zegt. En dus heeft het op deze manier heel veel te maken met overgave. Daar zal de laatste preek in deze serie over gaan. Om alvast iets daarover los te maken wil ik eindigen met een kleine gelijkenis. Dat gaat over houvast. En over loslaten.

...

Er was eens een bergbeklimmer die in zijn eentje een hele steile wand wilde beklimmen. Aan het begin ging het voorspoedig. Hij vond zijn weg omhoog. Elke keer weer vond hij houvast op bepaalde plekken. Maar naarmate hij dichterbij de bovenrand kwam ging het moeizamer. Hij liep zoveel vertraging op dat hij het niet ging halen voor het donker. Maar hij zette door. Het werd donkerder en donkerder, tot hij geen hand voor ogen meer zag.

Toen sloeg het noodlot toe. Zijn voeten verloren grip en hij begon te vallen. Tijdens zijn val ging er van alles door hem heen. Zijn leven ging in een flits aan hem voorbij. En toen ineens hing hij met een schok stil. Het koord had zijn val gebroken. Daar hing hij, aan het begin van de nacht, tussen hemel en aarde. Hij zag niks. En de kou werd ijziger en ijziger.

Na een tijdje, hij kreeg het steeds kouder, begon hij hardop te roepen. *Heer! Help me! Heer! Help me! ...* Opeens hoorde hij een stem: *wil je echt dat ik je help? Ja natuurlijk, zei hij, anders zou ik toch niet naar u roepen!? Oké, zei de stem, snij het koord waaraan je hangt dan maar door.*

De bergbeklimmer dacht even na. Maar toen klampte hij zich nog vaster aan het koord.

De volgende ochtend vond de reddingsploeg de dode bergbeklimmer bevroren aan zijn koord. Hij hing op een meter van de grond.

Amen